

Delftse

methode

Halfgevorderden
NT2-niveau 2 ▷ 3

Tweede ronde

Nederlands voor buitenlanders

Oefenboek

A. Blom

J.L. Wesdijk

© 2005 A. Blom/J.L. Wesdijk, Delft

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 j^o. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro). Kopieerbeveiliging mag niet worden omzeild (art. 29a Auteurswet).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Verzorging omslag en binnenwerk: Anja Verhart, Den Haag

ISBN 90 5352 967 5

NUR 110

Inhoud

Voorwoord	6		
Voor de gebruiker	7		
Voor de docent	10		
Les 1	Geachte cursist	34	
Les 2	Nederland, waar ligt dat eigenlijk?	38	
Les 3	Een dagje Amsterdam	42	
Les 4	Het rijtjeshuis	48	
Les 5	Hoe leer je een taal?	52	
Les 6	Op het platteland	56	
Les 7	Het Koninklijk Huis	60	
Les 8	Vrijheid van onderwijs	64	
Les 9	De kaart nog eens bekeken	68	
Les 10	We noemen haar Roos	72	
Les 11	Woonruimte gezocht	76	
Les 12	De Nederlanders maakten Nederland	80	
Les 13	Politieke partijen: voor elk wat wils	86	
Les 14	Zeg maar Piet	92	
Les 15	Gelijke kansen	96	
Les 16	Willem van Oranje	102	
Les 17	Dijken en dammen	106	
Les 18	Wereldberoemd in Nederland	112	
Les 19	Beter laat dan nooit	116	
Les 20	Komt u over een weekje maar terug	120	
Les 21	Bustocht door Den Haag	124	
Les 22	De Gouden Eeuw	128	
Les 23	Wie betaalt voor het gebroken been?	134	
Les 24	Als haringen in een ton	138	
Les 25	Over de helft	142	
Les 26	De Verenigde Staten van Europa?	146	
Les 27	Hulp of handel?	150	
Les 28	Met z'n allen op de wachtlijst	154	
Les 29	Rotterdam doet 't	158	
Les 30	Samen in de spits	164	
Les 31	Van de wieg tot het graf	168	
Les 32	Tulpen en gloeilampen	172	
Les 33	Goede burens	178	
Les 34	Goede raad is duur	182	
Les 35	Brood op de plank	186	
Les 36	Heeft u zelf nog vragen?	192	
Les 37	Laat haar maar schuiven	198	
Les 38	Een brede maatschappelijke discussie	202	
Les 39	Lieve S.	206	
Les 40	Coffeeshop 'Het Hoekje'	210	
Les 41	Red de voetbalclub!	214	
Les 42	Fietsen: goed voor u!	218	
Les 43	Gastland Nederland	222	
Les 44	Nieuwe verhoudingen	228	
Les 45	De tijd vliegt	232	
	Lijst staande uitdrukkingen	237	
	Sleutel oefeningen Idioom en grammatica	237	

Voorwoord

Voor u ligt het oefenboek bij de *Tweede ronde*, deel 2 in de serie Nederlands voor Buitenlanders volgens de Delftse methode. De geheel vernieuwde Delftse leergang voor halfgevoerden bestaat nu uit:

- het tekstboek *Tweede ronde* (Amsterdam, Boom 2005);
- de audio-cd's met alle teksten;
- de cd-rom met vertalingen in 17 talen, oefeningen met foutencommentaar en luister- en spreekvaardigheidstraining;
- het oefenboek.

In dit oefenboek vindt u een grote hoeveelheid extra oefenmateriaal bij het tekstboek. Per les zijn vier tot zes pagina's gevuld met vragen, stellingen en discussieopdrachten, een nieuwe vorm van gesprekstraining, idioom- en grammatica-oefeningen en verschillende soorten schrijfopdrachten. Voor tips en adviezen voor een optimaal gebruik van dit boek verwijzen wij naar de onderdelen 'Voor de cursist' en 'Voor de docent'.

Een groot deel van de vragen op de pagina's 'Conversatie en discussie' is gemaakt door onze collega Roos Naeff, die we daarvoor zeer erkentelijk zijn. Piet Meijer tekende voor de geleide schrijfoefeningen op de pagina's 'Zinnen afmaken en teksten schrijven', en heeft ons geholpen met commentaar op de pagina's 'Gesprekken en presentaties'.

Reacties en opmerkingen stellen we zeer op prijs. Wij wensen cursisten en docenten succes en veel plezier met het gebruik van dit oefenboek.

Delft, januari 2005

Alied Blom

a.blom@tbm.tudelft.nl

Conny Wesdijk

j.l.wesdijk@tbm.tudelft.nl

Voor de cursist

Dit boek bevat extra oefenmateriaal bij de lessen in de *Tweede ronde* (2005). Begin niet aan de oefeningen bij een bepaalde les voordat u die goed kent. Bij elke tekst horen 4 tot 6 oefenpagina's die telkens een ander aspect van de taal aan de orde stellen. Door met het materiaal aan het werk te gaan verdiept u uw kennis van de tekst en bereidt u zich voor op de les.

Conversatie en discussie

De eerste pagina bij elke les bevat vragen en een of meer stellingen. Lees de vragen, bedenk antwoorden, en spreek die hardop uit. Bekijk de stellingen en bedenk argumenten, zodat u in de les direct kunt deelnemen aan de discussie.

Idioom en grammatica

De tweede pagina bevat een lijstje met vaste combinaties en een schema met een grammaticaal aspect. De invuloefeningen daarbij kunt u maken met behulp van de tekst, dat lijstje, en de grammatica voor in het boek. Vaste verbindingen zijn een essentieel onderdeel van iedere taal: u moet ze *als geheel* in uw hoofd zien te krijgen, niet als een reeks losse elementen. Achter in het boek is de sleutel op de oefeningen, zodat u die gemakkelijk thuis kunt maken.

Gesprekken en presentaties

De oefeningen op deze pagina zijn bedoeld om uw spreekvaardigheid te ontwikkelen. Oefent u de 'gesprekken', waarbij u de zinnen in vlot tempo aanvult; u kunt natuurlijk ook zelf een beurt bedenken. Bereid zowel spreker 1 (links) als spreker 2 (rechts) voor, zodat u deze gesprekjes kunt voeren in de les zonder in uw boek te kijken. De presentatie-opdrachten hebben een ander doel: u leert informatie over te brengen in verstaanbaar Nederlands.

Zinnen maken en teksten schrijven

Op deze pagina vindt u allereerst een oefening waarin een deel van de les verwerkt is. U neemt die oefening op papier over, en vult de zinnen aan, zoveel mogelijk met de woorden in de tekst. Houd het tekstboek er dus bij! U leert zo hoe u de woorden in de tekst in ander verband kunt gebruiken. Er zijn vaak meer mogelijkheden om de zinnen af te maken: vraag bij twijfel uw docent. Deze oefening is een voorbereiding op de vrijere schrijfopdrachten, waarbij u de hele

tekst zelf in elkaar moet zetten. Weer moet u uw docent vragen de tekst te corrigeren - tenzij u een Nederlandssprekende kennis heeft die dat voor u wil doen. Hier en daar treft u extra pagina's aan met wat uitvoeriger opdrachten, bijvoorbeeld een brief naar de krant of de beschrijving van een diagram.

Voor de docent

In dit oefenboek vindt u stof waarmee u uw cursisten kunt laten oefenen met het tekstmateriaal van de *Tweede ronde*, en waarmee u ze voor en tijdens de les aan de praat en aan het schrijven kunt krijgen. Bij elke les horen vier tot zes pagina's, gewijd aan verschillende aspecten van taalvaardigheid. Behandeling in de les van dit materiaal heeft alleen zin als uw cursisten zich daarop grondig hebben voorbereid.

Conversatie en discussie

De eerste pagina bij elke les bevat *vragen* en *stellingen*. De *vragen* kunt u op de cursisten afvuren tijdens een plenaire bespreking van de tekst, of u kunt ze in groepjes hun antwoorden laten vergelijken. U kunt de groepjes langsgaan om de inbreng van iedere cursist in de gaten te houden; desgewenst laat u een of meer groepjes rapporteren aan de hele groep. Met een *stelling* kunt u de groep in tweeën verdelen: de ene helft bedenkt, in groepjes van twee of drie, argumenten vóór de stelling, de andere helft verzamelt argumenten tegen de stelling. Met twee stellingen kunt u de groep dus in vieren verdelen: zo creëert u dus verschillende mogelijkheden van groepsdiscussie. Om tijd te besparen kunt u de stellingen toedelen, zodat cursisten eventueel standpunten moeten verdedigen die niet de hunne zijn. Het belang van de oefeningen op deze pagina zit hem niet alleen in het oefenen van spreekvaardigheid maar ook in de verdieping van het tekstbegrip.

Idioom en grammatica

Deze pagina bevat veelal een *lijstje met vaste combinaties en staande uitdrukkingen*, voorzien van een context. Met de gatentekst hierbij oefenen de cursisten die vaste verbindingen nog eens, zodat ze doordrongen raken van het belang van

dergelijke combinaties. Ze moeten die als één geheel in hun hoofd zien te krijgen. Meestal bevat deze pagina ook een *grammaticablokje*, gevolgd door een gatentekst. Het belang van deze oefening is dat de cursisten zich bewust worden van een bepaald vormaspect dat zich ook in de tekst van die dag heeft voorgedaan. De oefeningen kunnen de cursisten het beste thuis maken, en niet tijdens de les. Zij kunnen immers hun invullingen vergelijken met de sleutel achterin, en hebben uw toelichting alleen nodig als ze iets niet begrijpen.

Gesprekken en presentaties

Deze pagina's bieden een of twee 'voorgebakken' *gesprekjes*. Het is de bedoeling dat de cursisten de zinnen thuis afmaken en de gesprekken oefenen, zodat ze tijdens de les vlot kunnen 'converseren' over de aangegeven onderwerpjes. De linkerkolom is steeds de tekst van de ene spreker, de rechterkolom die van de andere. Tijdens de les kunt u ze desgewenst eerst warm laten draaien door de ene cursist de ene kolom op te laten lezen, en de andere cursist uit het hoofd te laten reageren. De cursisten kunnen de aangevers in het boek letterlijk reproduceren of met eigen variaties komen. Het belang van deze oefening zit hem niet zozeer in de inhoud van de gesprekken, als wel in het aanleren van een vlotte natuurlijke uitspraak. Bij de *presentatie-opdrachten*, die ook thuis worden voorbereid, oefent de cursist zich in informatieoverdracht in een iets formelere setting. Let u hierbij op de tijd: maximaal 2 of 3 minuten. Uw rol hierbij is meer die van een regisseur dan die van een corrector: u let op of iedereen het begrepen heeft, en brengt eventueel een discussie op gang. Corrigeren gebeurt vooral tussen neus en lippen door.

Zinnen maken en teksten schrijven

Deze pagina bevat twee verschillende schrijfoefeningen. De eerste oefening is niet meer dan een *herschrijfoefening*, waarin een deel van de tekst samengevat is. Het belang van deze oefening zit hem in het opnieuw gebruiken van de woorden in de tekst in een iets ander verband. Dringt u er bij uw cursisten dus op aan, dat ze deze oefening maken met het tekstboek erbij. De *vrije schrijfoefeningen* worden als huiswerk opgegeven of gemaakt tijdens een speciaal schrijfuurtje. Bij de correctie kunt u zich in het begin het beste beperken tot enkele soorten fouten, door bijvoorbeeld eerst spelfouten aan te geven, daarna ook woordkeuzefouten, en pas daarna volgordefouten. Laat de cursisten zelf de correcties aanbrengen, en controleer ook die. Geef de cursisten zo mogelijk na de les een individueel advies.

Extra pagina's

Deze pagina's bevatten opdrachten tot het schrijven van een brief naar de krant of het beschrijven van een diagram of grafiek. Zij sturen aan op het hanteren van wat formelere taal en op het toepassen van elementaire schoolterminologie.

Grammaticale aspecten

Deze aspecten komen aan de orde op de pagina's 'Idioom en grammatica' en zijn nog niet behandeld in de grammatica van het tekstboek. De nummers verwijzen naar de les waar de pagina bij hoort. [Anja: In twee kolommen?]

Woorden:

miljoen – miljard **(14)**

daarom – omdat,

daardoor – doordat **(18, 36, 38)**

zich – zichzelf **(19)**

na – nadat – daarna **(36, 38)**

Werkwoorden:

kennen – kunnen – weten **(2)**

werkt – besteedt **(8)**

onregelmatige werkwoorden **(12, 16, 20)**

samengestelde werkwoorden **(13, 23, 24)**

lijken – blijken – schijnen **(15)**

zou **(19)**

heeft laten – heb kunnen – ben gaan **(21)**

verhuisd – beloofd **(27)**

de brandende zon – de zon die brandt **(43)**

had willen – had moeten – hadden kunnen **(45)**

Lidwoorden:

met of zonder lidwoord **(3, 6)**

Het Koninklijk Huis –

het dagelijks leven **(7, 22)**

de school + het diploma = het

schooldiploma **(15)**

de natie – **de** regering – **de** eenheid **(26)**

Volgorde:

daarom – omdat,

daardoor – doordat **(18; 38)**

is ontstaan na de oorlog – is na de oorlog

ontstaan **(31)**

het huis uit – de trap op –

het verkeer in **(34)**

na – nadat – daarna **(36, 38)**

als ... hebben ingediend –

als ... ingediend hebben **(43)**

Les 1

Geachte cursist

Coversatie en discussie

Geef antwoord

- 1 Hoeveel woorden hebt u tot nu toe geleerd?
- 2 Wanneer en met wie spreekt u Nederlands?
- 3 Voor welke toetsen bent u eerder geslaagd?
- 4 Is lezen makkelijker dan praten? Hoe komt dat?
- 5 Als iemand geslaagd is zeg je 'gefeliciteerd'. In welke situaties zeg je nog meer 'gefeliciteerd'?
- 6 Wat zeg je als iemand gezakt is?
- 7 Waarom hebt u zich opgegeven voor de vervolgcursus?
- 8 Hoe hebt u zich opgegeven voor de vervolgcursus?
- 9 In welk seizoen vindt de vervolgcursus plaats?
- 10 Waarom zijn sommige woorden cursief gedrukt?
- 11 ...*kunt u opzoeken in de woordenlijst ernaast*. Naast wat?
- 12 Hoeveel woorden kent u ná de Tweede ronde?
- 13 Waarom hebben alle woorden in de index een nummer?
- 14 Wat zijn de Nederlanders voor mensen?
- 15 Hoe houden ze het land droog?
- 16 Hoe gaan ze met elkaar om?
- 17 Wat is beter: een intensieve cursus, of een cursus die wat langer duurt?
- 18 Waarom moet u de lessen zo grondig voorbereiden?

Twee aan twee

U schrijft een cursusboek voor uw eigen taal. Welke onderwerpen behandelt u in elk geval in dat boek? Bespreek dit twee aan twee = met een andere cursist. Maak allebei een lijstje en vergelijk.

Idioom en grammatica

beginnen met	Ik ben al begonnen met de voorbereiding.
in elkaar zitten	Dit boek zit op dezelfde manier in elkaar .
nodig hebben voor	Voor die cursus had ik Het groene boek nodig .
opnemen in	De meest frequente woorden zijn er in opgenomen .
rekenen op	Ik reken op vier uur voorbereiding per dag.
slagen voor	Ik ben geslaagd voor de eindtoets van de beginnerscursus.
tal van	Er komen weer tal van nieuwe woorden in voor.
voor het eerst	Als een woord voor het eerst voorkomt wordt het vertaald.
voorkomen in	Alle woorden komen voor in de index, met hun nummer.
zich opgeven voor	Heb jij je al opgegeven voor de vervolgcursus?
zien aan	Aan dat nummer kunnen we zien waar de vertaling staat.

Vul in

Mijn broer heeft een toets Nederlands gedaan. Het was voor _____¹ eerst dat hij een taaltoets deed, en gelukkig is hij _____² voor de toets. Aan zo'n toets kun je _____³ of je al voldoende woorden kent. Hij heeft _____⁴ direct opgegeven voor de _____⁵ cursus. Daarvoor heeft hij een ander cursusboek _____⁶. Het zit op dezelfde _____⁷ in elkaar als Het groene boek. Hij is al begonnen _____⁸ lezen. Vindt _____⁹ het interessant? Ja, zeker. Er staan _____¹⁰ van nieuwe onderwerpen in, die niet voorkwamen _____¹¹ Het groene boek. Mijn broer rekent _____¹² interessante discussies tijdens de lessen.

Vul aan

Ik slaag voor de toets. Ik hoop *dat ik slaag voor de toets*.

Net zo:

1 Hij belt mij morgen op. Hij zegt *dat hij*

2 De cursus begint volgende week. Wij kunnen u meedelen *dat*

- 3 Wat zijn Nederlanders voor mensen? In de tekst staat *wat*

- 4 Hoe organiseren ze het onderwijs? In de teksten staat *hoe*

- 5 Waar komt het woord voor het eerst voor? Aan het nummer ziet u

- 6 Het is een intensieve cursus. Wij wijzen u erop

Gesprekken en presentaties

Advies

Bespreek met twee andere cursisten hoe je een les tot in de puntjes voorbereidt. Maak een plan in vijf stappen.

- 1 Eerst _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____

Vergelijk nu uw advies met dat van een andere groep. Wat zijn de verschillen? Vertel daarover aan de rest van de groep.

Lezen

- a Lees de eerste twee alinea's (stukjes tekst) met **jullie** in plaats van **u**: 'Beste cursisten. **Jullie zijn** geslaagd voor de eindtoets van de beginnerscursus.' Enzovoort.
- b Lees hetzelfde stuk tekst nu met **je** in plaats van **u**: 'Beste cursist. **Je bent** geslaagd voor de eindtoets van de beginnerscursus.' Enzovoort.
- c Lees nu hetzelfde stuk tekst met **ik** in plaats van **u**. Het wordt dan een brief. 'Beste moeder. Ik ben geslaagd voor de eindtoets van de beginnerscursus Nederlands. Ook heb ik ...'. Enzovoort.

Zinnen maken en teksten schrijven

Neem de oefening over op papier en maak de zinnen af

In deze oefening is een deel van Les 1 verwerkt. Bekijk de les eerst nog eens goed. Neem daarna een papier en neem deze oefening over. Maak de zinnen af, zo veel mogelijk met de woorden in de les. U oefent zo het gebruik van de woorden in andere zinnen.

Voorbeeld:

Wij feliciteren u, want _____

Wij feliciteren u, want *u bent geslaagd voor de eindtoets van een beginnerscursus Nederlands.*

Net zo:

Of _____ via zelfstudie?

Als Nederlanders _____, kunt u ze al vrij goed verstaan.

U bent _____ in de vervolgcursus.

Die cursus duurt van _____.

Het boek dat u nodig hebt _____.

In het begin van het boek _____, daarna _____.

In de woordenlijst naast de tekst _____.

In de index vindt u _____.

Het nummer bij elk woord maakt duidelijk _____.

Schrijfopdracht 'Nederlands leren'

U bent net met een nieuwe cursus Nederlands begonnen. Welke onderdelen vindt u het makkelijkst - spreken, schrijven, luisteren of lezen?

Vul in:

1 Het makkelijkst vind ik _____, omdat

_____.

2 Iets moeilijker vind ik _____, omdat

_____.

3 Nog moeilijker vind ik _____, omdat

_____.

4 Het moeilijkst vind ik _____, omdat

_____.